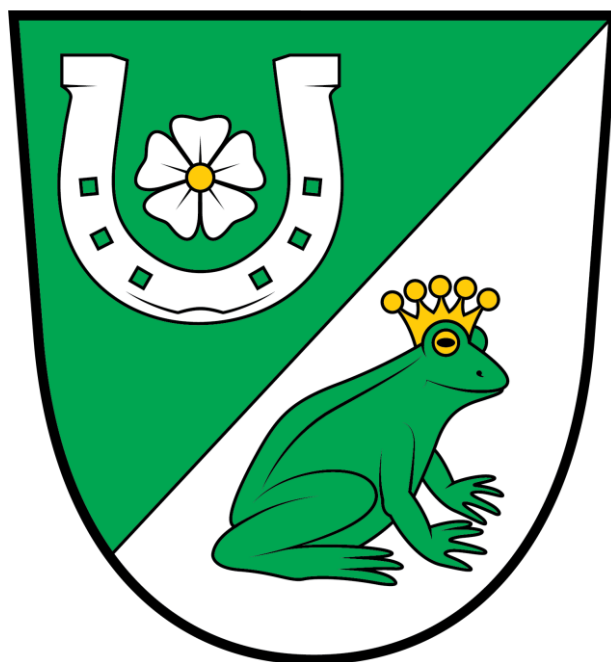

PROGRAM ROZVOJE OBCE

Dolní Radechová

na období 2021-2026

Zpracováno v prosinci 2020

OBSAH

ÚVOD	4
A. ANALYTICKÁ ČÁST	5
A.1 Charakteristika obce	5
1. Základní informace o obci.....	5
1.1 Obecné a kontaktní údaje	5
1.2 Poloha obce	6
2. Obyvatelstvo.....	7
2.1 Počet obyvatel, vývoj a současný stav	7
2.2 Věková struktura obyvatel	8
3. Domovní a bytový fond.....	9
3.1 Domovní fond	9
3.2 Vývoj počtu trvale obydlených domů	10
3.3 Vybavenost bytového fondu	11
3.4 Bytový fond	11
4. Hospodářství a trh práce.....	11
4.1 Struktura hospodářství	11
4.2 Trh práce	13
4.2.1 Struktura zaměstnanosti	13
4.2.2 Vzdělanostní struktura obyvatel	14
4.2.3 Nezaměstnanost	14
5. Občanská vybavenost.....	15
5.1 Školství	15
5.1.1 Základní škola	15
5.1.2 Mateřská škola	15
5.2 Zdravotnictví a sociální služby	15
5.2.1 Zdravotnictví	15
5.2.2 Sociální služby	16
5.3 Obchod a služby	16
5.3.1 Maloobchod	16
5.3.2 Služby	16
5.3.3 Ubytování a stravování	17
5.4 Obecní úřad, hasičská zbrojnice, hřbitov	17
6. Kultura a volný čas, sport, cestovní ruch.....	18
6.1 Kultura a volný čas	18
6.2 Sport	18
6.3 Cestovní ruch	19
7. Technická infrastruktura.....	19
7.1 Zásobování vodou	19
7.2 Kanalizace	19
7.2.1 Splašková kanalizace	19
7.2.2 Dešťová kanalizace	19
7.3 Zásobování zemním plynem	20
7.4 Zásobování elektrickou energií	20
7.5 Radiotelekomunikace	20
7.5.1 Telefon	20
7.5.2 Mobil	20
7.5.3 Televize	20
7.5.4 Internet	20
7.6 Územní plán	20

8. Doprava.....	21
8.1 Silniční doprava	21
8.2 Hromadná přeprava osob	22
8.3 Doprava v klidu, pěší a cyklistická doprava	22
9. Zemědělství a lesní hospodářství.....	23
9.1 Zemědělství	23
9.2 Lesní hospodářství	25
10. Životní prostředí.....	25
10.1 Geologické poměry	25
10.2 Ovzduší	25
10.3 Hydrogeologické poměry a vodní hospodářství	26
10.4 Odpadové hospodářství	26
10.5 Ochrana přírody	28
A.2 Východiska pro návrhovou část.....	29
1. Hlavní závěry z analýz.....	29
2. Silné a slabé stránky obce.....	30
3. Limity budoucího rozvoje obce.....	34
B. NÁVRHOVÁ ČÁST.....	35
B.1 Strategická vize.....	35
B.2 Programové cíle.....	36
B.3 Opatření.....	36
B.4 Rozvojové aktivity.....	38
B.5 Podpora realizace programu.....	40

ÚVOD

Základním plánovacím dokumentem obce, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je program rozvoje obce. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Smyslem tvorby bylo, na základě popsání situace v obci a názoru občanů, formulovat představy o budoucnosti obce včetně navržení aktivit, které pomůžou této představy dosáhnout.

Program rozvoje obce musí respektovat, vycházet a navázat na Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 a Strategický plán rozvoje Náchodska 2005-2020.

Program rozvoje obce (PRO) je dokument, v němž jsou zakotveny rozvojové priority obce Dolní Radechová na období 2021 až 2026. Tento dokument navazuje na program rozvoje obce na období 2015-2020 a stanoví jednotlivé priority potřeb s časovým plánem jejich naplnění a definování realizačních podmínek jednotlivých akcí. Dlouhodobé plánování napomáhá efektivně využívat finanční prostředky z vlastního rozpočtu a zaměřit se k získávání dotací až po skutečné provedení plánovaných zájmů obce.

Na objektivním posuzování potřeb se podíleli také občané tak, že obdrželi anonymní dotazníkové formuláře v rámci terénního šetření, které napomohlo otevřít i jiná problematická místa obce.

Analytická část programu rozvoje obce je složena z kapitoly A.1 Charakteristika obce a A.2 Východiska pro návrhovou část.

V kapitole A.1 je podrobně popsán a hodnocen profil daného území a zhodnocení jeho dosavadního vývoje. V jednotlivých kapitolách jsou podrobně zhodnoceny jednotlivé funkční složky území. Při zpracování této části byly využity databáze Českého statistického úřadu ČR, Úřadu práce Náchod, od dalších správců dat a z regionálních databází.

Kapitola A.2 je věnována východiskům pro návrhovou část. Ta jsou zpracována na základě poznatků z charakteristiky obce a zachycují základní (klíčové) podněty pro návrhovou část:

- silné stránky rozvoje obce (pozitiva, rozvojové faktory)
- slabé stránky (negativa, problémy).

Strategická část je obsažena v kapitole B. NÁVRHOVÁ ČÁST

V kapitole B, tzv. návrhové části dokumentu jsou specifikovány potřeby, dlouhodobé i krátkodobé rozvojové záměry dané obce. Krátkodobé záměry (obvykle pro období 2-4 let) jsou detailně rozpracovány (popis, výstupy, termíny realizace, způsob realizace, využitelné zdroje financování apod.). Návrhová část je složena ze strategie obce a akčního plánu obce.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI

Vznik obce je datován nedlouho po založení náchodského hradu rytířem Hronem r. 1270. První historická zmínka o obci je z roku 1402 v Děřichovi či Jetřichovi z Janovic u Náchoda, který r.1392 nastoupil jako kaplan na Náchodském zámku. Obec je tvořena jedním katastrálním územím – Dolní Radechová.

V současné době patří obec svými 754 obyvateli, 301 popisnými čísly a rozlohou 4,204 km² k největším obcím v okrese. Zástavba obce je převážně podél silnice. K dispozici je zde část základního občanského vybavení (základní škola, mateřská škola, prodejna potravin, pošta, pohostinství, zubní lékař).

1.1 Obecné a kontaktní údaje

Tab. 1.1 Kontaktní informace o obci (Sestava dle 106/1999 Sb.)

oficiální název úřadu	Obecní Úřad Dolní Radechová
adresa	Náchodská 240, Dolní Radechová 549 11
e-mail	obec@dradechova.cz
www	www.dolniradechova.cz
telefon	491424724, 724179769
bankovní spojení	KB Náchod, č.ú. 7424551/0100
IČO	00272621
zřizované organizace	ZŠ a MŠ Dolní Radechová
starosta obce	Ing. Jan Michel
místostarosta obce	Josef Beneš

Zdroj: Portal.gov.cz (<http://portal.gov.cz>)

Tab. 1.2 Obecné údaje o obci

Historická země	Čechy
Obec s rozšířenou působností, pověřená obec	Náchod
NUTS 2 (oblast)	Severovýchod (CZ05)
NUTS 3 (kraj)	Královéhradecký (CZ052)
NUTS 4 (okres)	Náchod (CZ0523)
NUTS 5 (obec)	Dolní Radechová (CZ574023)
První písemná zpráva (rok)	1402
Nadmořská výška (m n.m.)	359 m.n.m.
Katastrální výměra	4,204 km ²
Počet obyvatel (k 31.12.2019)	754
Hustota obyvatelstva	179

Zdroj: ČSÚ (MOS-Městská a obecní statistika)

Tab. 1.3 Vybrané správní úřady s působností pro obec

Název instituce	Umístění (obec/město)
Finanční úřad	Náchod
Hygienická správa	Náchod
Katastrální úřad	Náchod
Matrika	Náchod
Okresní správa sociálního zabezpečení	Náchod
Státní pozemkový úřad	Náchod
Stavební úřad	Náchod
Úřad práce	Náchod
Zdravotnictví	Náchod
Státní veterinární správa	Náchod
Územní odbor HZS	Velké Poříčí
Policie ČR – obvodní oddělení	Náchod

Zdroj: ePUSA-elektronický portál územních samospráv (www.e-pusa.cz)

1.2 Poloha obce

Obec Dolní Radechová se nachází v Podkrkonoší, v severovýchodní části Královéhradeckého kraje, 3 km severovýchodním směrem od města Náchod. Město Náchod plní pro Dolní Radechovou funkci obce s pověřeným obecním úřadem. K blízkým větším městům lze zařadit Českou Skalici (8 km jihozápadním směrem), Červený Kostelec (8 km severním směrem) a Hronov (8 km východním směrem). Obec Dolní Radechová přísluší k regionu NUTS II Severovýchod (region soudržnosti).

Obec leží v členité krajině, v poměrně hlubokém údolí vytvořené tokem Radechovky. Souběžně s potokem územím prochází a osu zástavby tvoří komunikace I. třídy I/14 Náchod – Červený Kostelec – Trutnov.

S okolím je obec propojena komunikacemi - severojižní osa - komunikace I. třídy č.I/14, z ní odbočující směrem západním - komunikace III. třídy č.III/30310 směřující dál na Červený Kostelec. Potok Radechovka který protíná území obce severojižním směrem je pravostranným přítokem řeky Metuje.

Geograficky je obec situována na okraj Podorlické pahorkatiny, nadmořská výška území se pohybuje v rozmezí 352 – 482 m n.m.

Umístění obce v regionu lze charakterizovat jako velice dobré, a to jak z pohledu dopravy (tzn. napojení obce na významné dopravní komunikace), tak i z pohledu relativní blízkosti regionálně významných center. Tato skutečnost může pozitivně působit na další vývoj obce. Negativním se jeví zvýšený provoz po silnici I/14.

Mapa okolí obce Dolní Radechová

2. OBYVATELSTVO

2.1 Počet obyvatel, vývoj a současný stav

K 31.12.2019 žilo v Dolní Radechové 754 obyvatel. Při katastrální výměře 4,204 km² tak na jeden kilometr čtvereční připadá 179 obyvatel. V porovnání s hustotou zalidnění Královéhradeckého kraje (116 obyv./km²) a České republiky (136 obyv./km²) je obec mírně nad průměrem.

Největšího počtu obyvatel zaznamenala obec Dolní Radechová v roce 1937, kdy v obci žilo 995 obyvatel (blíže viz tab. 2.1). K výraznému poklesu počtu obyvatel došlo vlivem 1. a 2. světové války, kdy po konci 2. světové války občané Dolní Radechové osídlili obec Jetřichov na Broumovsku. Po roce 1989 lze zaznamenat trvalý nárůst počtu obyvatel způsobený především novou zástavbou v obci. Do budoucna lze očekávat spíše s úbytkem počtu obyvatel, případné částečné dorovnání počtu obyvatel by mohlo být spojeno s přípravou dalších pozemků k výstavbě rodinných domů.

Tab. 2.1 Retrospektivní vývoj počtu obyvatel (podle sčítání lidu, domů a bytů)

Rok	1850	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2019
Počet obyvatel	443	511	518	627	849	983	830	937	840	853	819	725	659	675	755	754

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Poznámky

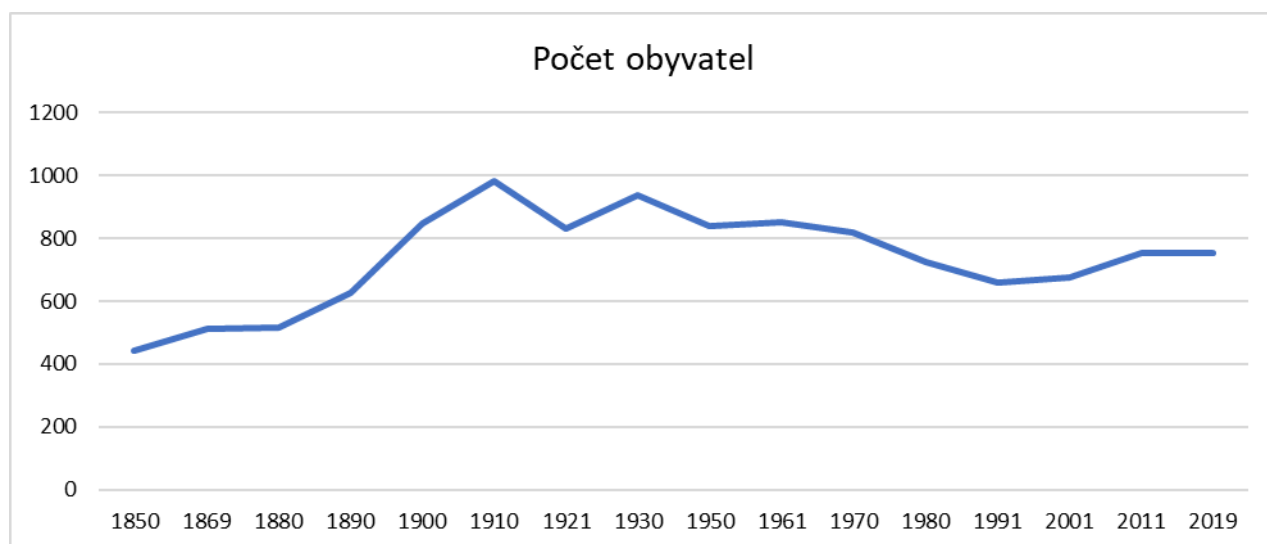
1850-1869 – obyvatelstvo přítomné civilní

1880-1950 – obyvatelstvo přítomné

1961-1991 – obyvatelstvo bydlící (tj. hlášené v obci k trvalému pobytu)

2001-2019 – obyvatelstvo bydlící (osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem)

Obr. 2.1 Retrospektivní vývoj obyvatel obce Dolní Radechová od roku 1850 do roku 2019

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

2.2 Věková struktura obyvatel

Tab. 2.2 Obyvatelstvo dle pohlaví a věku (vždy k 31.12.)

	Rok 1991		Rok 2001		Rok 2011		Rok 2019	
	Abso- lutní hod- nota	Podíl v %	Abso- lutní hod- nota	Podíl v %	Abso- lutní hod- nota	Podíl v %	Abso- lutní hod- nota	Podíl v %
Muži	307	47,8	336	49,6	386	48,3	395	52,4
Ženy	335	52,2	341	50,4	414	51,7	359	47,6
Předpro- duktivní věk 0-14	106	16,5	111	16,4	116	14,5	114	15,1
Produk- tivní věk 15-59 rok 2019 15-64	428	66,7	463	68,4	546	68,3	482	63,9
Popro- duktivní věk 60+ rok 2019 věk 65+	108	16,8	103	15,2	138	17,2	158	21,0
Celkem	642		677		800		754	
Index stáří	101,9		92,8		119,0		138,6	

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Dětská složka populace (tj. 0 až 14 let) se v současné době podílí 15,1 % na populaci obce (viz Tab.2.2). Podíl této věkové kategorie v obci je ve srovnání s hodnotou za kraj Královéhradecký (15,6 %) a s hodnotou za území ČR (16,0 %) mírně nižší.

Kategorie osob v produktivním věku zahrnuje populaci ve věku od 15 do 64 let. Tato kategorie se podílí na populaci obce 63,9 %. Jde tak o mírně vyšší hodnotu v porovnání s průměrem za kraj Královéhradecký (62,8 %) a přibližně stejnou hodnotu v porovnání s průměrem za ČR (64,1 %).

Kategorie osob v poproduktivním věku (65 let a více) se podílí na celkovém počtu obyvatelstva obce 21,0 %. Jde tak o mírně nižší hodnotu v porovnání s průměrem za kraj Královéhradecký (21,6 %) a mírně vyšší hodnotu v porovnání s průměrem za ČR (19,9 %).

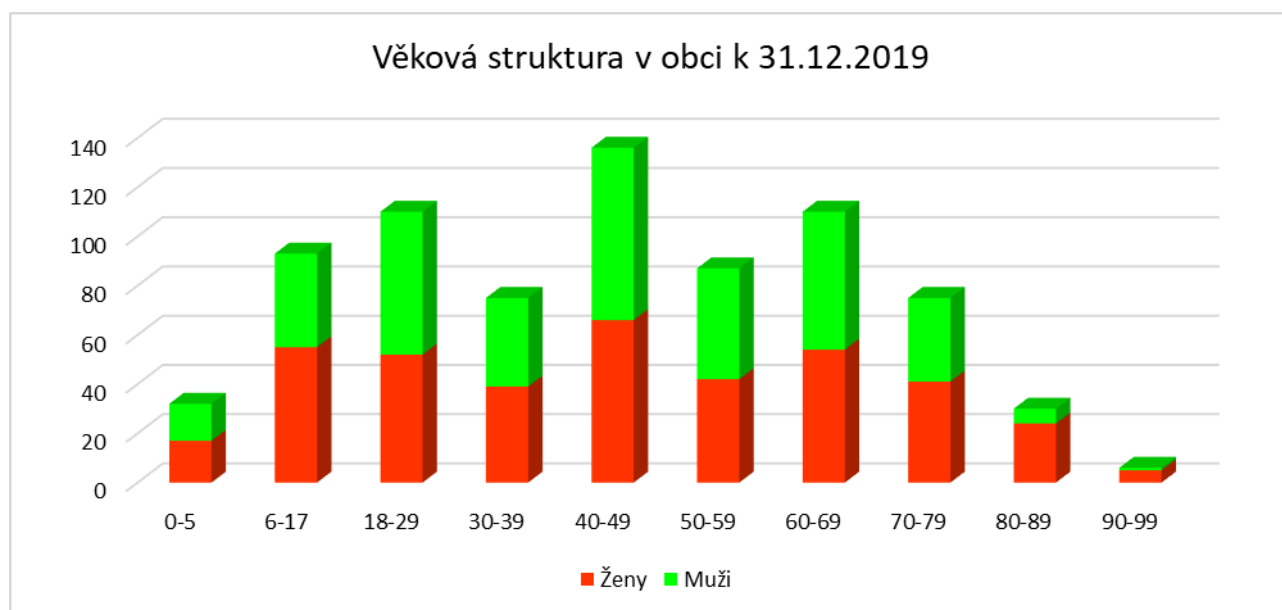
Z předchozího srovnání je patrné, že i když se v roce 2019 proti předchozímu období zvýšil produktivní věk o pět let z 59 na 64 stejně se snižuje podíl občanů Dolní Radechové v produktivním věku k občanům v poproduktivním věku.

Tab. 2.2 Podrobné rozložení obyvatel obce dle věku (údaje k 31.12.2019)

Pohlaví	0-5	6-17	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	Celkem
Ženy	17	55	52	39	66	42	54	41	24	5	395
Muži	15	38	58	36	70	45	56	34	6	1	359

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Obr. 2.2 Podrobné rozložení obyvatel obce dle věku (údaje k 31.12.2019)

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Zajímavou charakteristikou pro posouzení stavu obyvatelstva poskytuje **index stáří**. Ten je výsledkem podílu počtu osob v poproduktivním věku na sto obyvatel v předproduktivním věku. Prostou reprodukci nemá zaručena ta obec, kde velikost tohoto ukazatele převyší hodnotu 100. Index stáří obce Dolní Radechová dosáhl v roce 2019 hodnoty 138,6. Hodnota indexu stáří obce je přibližně stejná v porovnání s krajem Královéhradeckým (index stáří 138,8) a v porovnání s ČR vyšší (index stáří 124,6). Obec Dolní Radechová tak vykazuje čím dál nepříznivější věkové poměry.

3. DOMOVNÍ A BYTOVÝ FOND

Aktuální údaje pro období 2012-2019 nejsou v roce 2020 k dispozici. Aktualizaci bude možné provést až na základě údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021.

3.1 Domovní fond

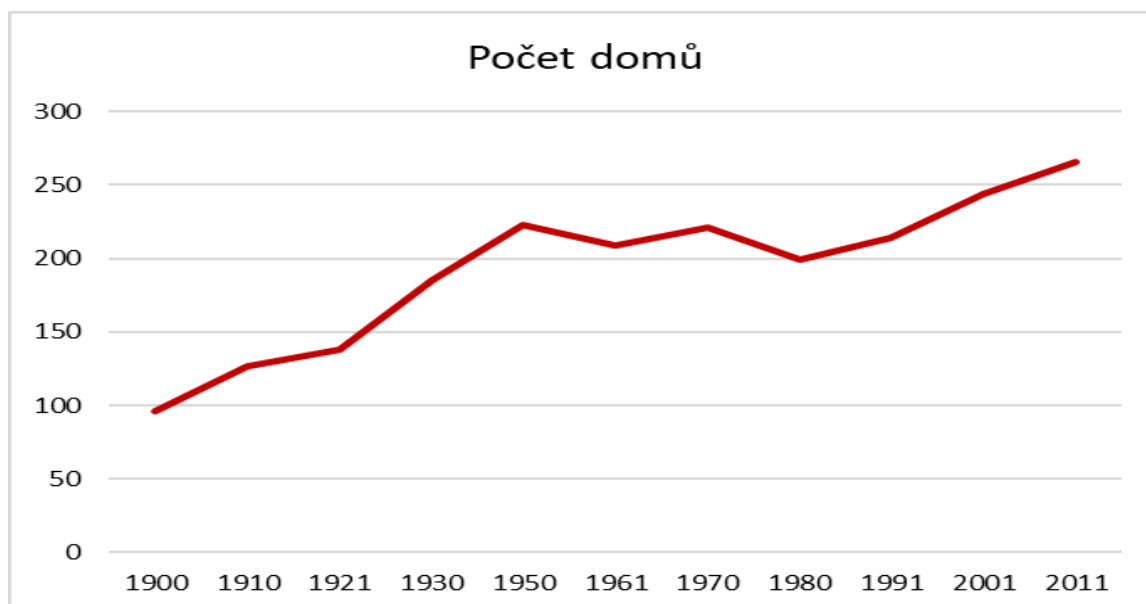
V níže uvedené tabulce je zachycen retrospektivní vývoj počtu domů v obci za období 1869-2011. Graf názorně ukazuje, že ve sledovaném období dochází v obci k mírnému nárůstu počtu domů. Mezi roky 1950-1961 a 1970-1980 došlo dokonce k poklesu domů v obci.

Tab. 3.1 Vývoj počtu domů

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet domů	72	77	84	96	127	138	185	223	209	221	199	214	244	266

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)107 – SLBD 2011

Obr. 3.1 Vývoj počtu domů

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Poznámky

1869-1950 – celkový počet domů

1961 – počet domů trvale obydlených

1970-2011 – celkový počet domů

3.2 Vývoj počtu trvale obydlených domů

V níže uvedené tabulce je zachycen retrospektivní vývoj počtu trvale obydlených domů (TOD) v obci za období 1970-2011. Ve sledovaném období dochází v obci k mírnému nárůstu počtu trvale obydlených domů. Tento trend přesně neodpovídá vývoji populace obce. Ukazuje na zlepšení životních podmínek v obci (tzn., převládají spíše jednogeneční domy).

Tab. 3.2 Vývoj počtu trvale obydlených domů v obci Dolní Radechová

Rok	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obydlených domů	210	196	189	202	228
Počet trvale neobydlených domů	11	3	25	42	38
Počet domů celkem	221	199	214	244	266

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)107 – SLBD 2011

V roce 2011 bylo z celkového počtu domů v obci (266) 85,7 % trvale obydleno. Úroveň využití domů pro trvalé bydlení je mírně vyšší než v kraji Královéhradeckém (80,1 % TOD) a ČR (83,4 % TOD). V obci převládá výhradně zástavba rodinnými domy. Všechny domy v obci jsou v majetku soukromých osob.

3.3 Vybavenost bytového fondu

Z celkového počtu 284 trvale obydlených bytů bylo dle sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 219 připojeno na splaškovou kanalizační síť, což je 77,1 %, 56 bytů je odkanalizováno pomocí žumpy nebo jímky, což je 19,7 %.

Z celkového počtu 284 trvale obydlených bytů má vodovod v bytě 258, což je 90,8 %.

Z celkového počtu 284 trvale obydlených bytů má 99 do bytu zaveden plyn, což je 34,9 %.

Z celkového počtu 284 trvale obydlených bytů má 234 vytápění ústřední, což je 82,4 %, 17 bytů vytápění etážové, což je 6,0 % a 24 bytů kamna, což je 8,5 %.

Tab. 3.3 Vybavenost domovního fondu (z celkového počtu domů)

vybavenost bytů		trvale obydlených bytů	podíl % z trvale obydlených bytů
splašková kanalizace	odkanalizování přípojkou splaškové kanalizace	202	77,1
	odkanalizování pomocí žumpy nebo jímky	56	19,7
vodovod	vodovodem	258	48,6
plyn	zaveden plyn	99	30,4
vytápění	ústřední vytápění	234	82,4
	etážové vytápění	17	6,0
	kamna	24	8,5

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)107 – SLBD 2011

3.4 Bytový fond

Z celkového počtu bytů je 84,3 % trvale obydleno. Stupeň obydlenosti bytů v obci je na nižší úrovni, než jaká odpovídá poměrům v ČR (86,3 % TOB) a v kraji Královéhradeckém (85,8 % TOB). Jednoznačně převažují byty v rodinných domech (Tab. 3.4). Neobydlené byty jsou z větší části využity k individuální rekreaci (26 bytů).

Tab. 3.4 Bytový fond obce

	počet	%	%
Byty celkem	337	100 %	
Byty trvale obydlené	284	84,3 %	100 %
Byty neobydlené	53	15,7 %	
Z toho v rodinných domech	273		96,1 %
Z toho v bytových domech	9		3,2 %
Z toho v ostatních budovách	2		0,7 %

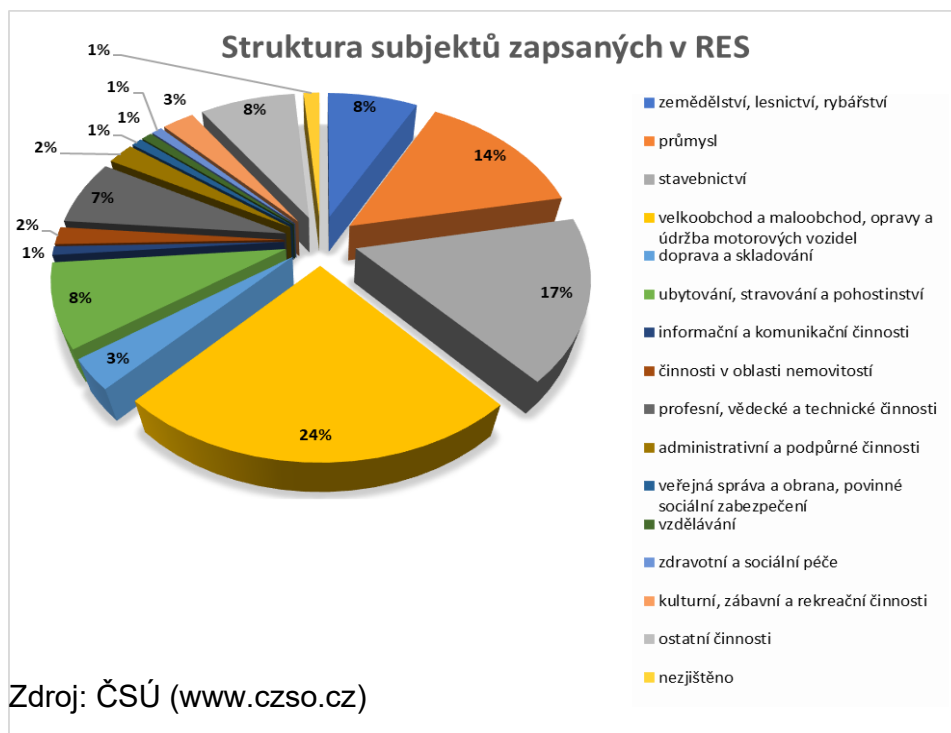
Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)107 – SLBD 2011

4. HOSPODÁŘSTVÍ A TRH PRÁCE

4.1 Struktura hospodářství

K 31.12.2019 registroval ČSÚ na území obce Dolní Radechová 224 ekonomických subjektů. Z 221 subjektů u kterých bylo zjištěno odvětví podnikání je nejvýznamněji zastoupen sektor velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, kde působí necelých 24 % hospodářských jednotek. Následuje stavebnictví s 16,7 % a průmysl s 14,5 %.

Obr. 4.1 Struktura subjektů zapsaných v RES v obci (k 31.12.2019)

V obci Dolní Radechová působí 28 ekonomických subjektů s min. jedním zaměstnancem. Zbývající subjekty počet zaměstnanců neuvěděly, resp. jsou bez zaměstnanců.

Tab. 4.1 Přehled největších zaměstnavatelů v obci (údaje k 3.11.2020)

Firma	Kat.prac.
D&D AGENTURA PRÁCE s.r.o.	330
Základní škola a Mateřská škola Dolní Radechová, okres Náchod	220
Agrotip Široký s.r.o.	210
MIPI s.r.o.	130
Danton – Radek Vintera	130
Bohuslav Nýč	130

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů

Poznámka: kat.prac. – velikostní kategorie podniků: **330** – 250 až 499 zaměstnanců, **220** – 20 až 24 zaměstnanci, **210** – 10 až 19 zaměstnanců, **130** – 6 až 9 zaměstnanců;

4.2 Trh práce

Aktuální údaje pro období 2012-2019 nejsou v roce 2020 k dispozici. Aktualizaci bude možné provést až na základě údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021.

V době posledního sčítání obyvatel (tj. v roce 2011) bylo v obci evidováno 365 ekonomicky aktivních obyvatel. Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva ku obyvatelstvu staršímu 15 let, míra ekonomické aktivity dosahuje v obci hodnoty 57,2 %. V rámci kraje Královéhradeckého (55,9 %) jde o mírně vyšší hodnotu a ve srovnání s republikovým údajem (57,0 %) je míra ekonomické aktivity v obci přibližně na stejné úrovni.

Z celkového počtu pracujících vyjíždí za prací mimo obec 45,8 % osob. Převažuje vyjíždka do jiné obce okresu, což je dáno polohou obce Dolní Radechová (přísluší k ORP Náchod).

Tab. 4.2 Vyjíždějící do zaměstnání

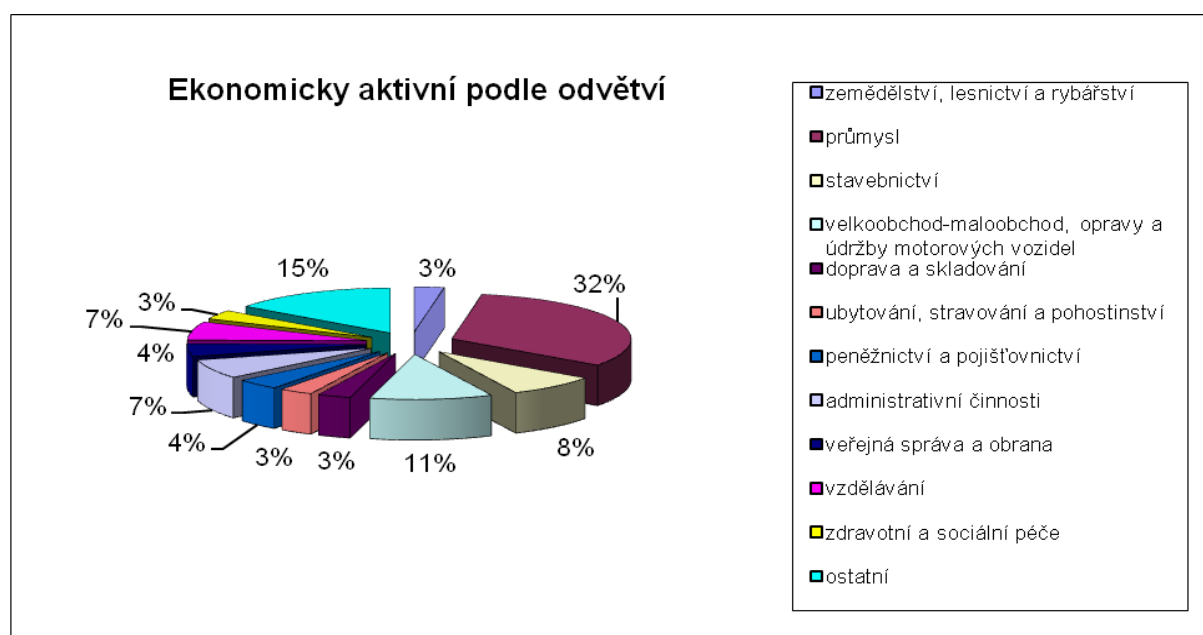
vyjíždějící	Počet	Podíl (%)
zaměstnaní	343	100
vyjíždějící celkem	157	45,8
v rámci obce	9	2,6
do jiné obce okresu	125	36,4
do jiného okresu kraje	13	3,8
do jiného kraje	8	2,3
do zahraničí	2	0,6

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz) – SLBD 2011

4.2.1 Struktura zaměstnanosti

Ve struktuře zaměstnanosti (obr. 4.2) má nejvýznamnější postavení průmysl, ve kterém pracuje 31,5 % obyvatel obce. Druhá nejvýznamnější skupina osob je zaměstnána v sektoru velkoobchodu a maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel, jde o 10,8 % obyvatel. Třetí nejvýznamnější skupina osob je zaměstnána v sektoru stavebnictví, jde o 7,9 % obyvatel.

Obr. 4.2 Ekonomicky aktivní podle odvětví

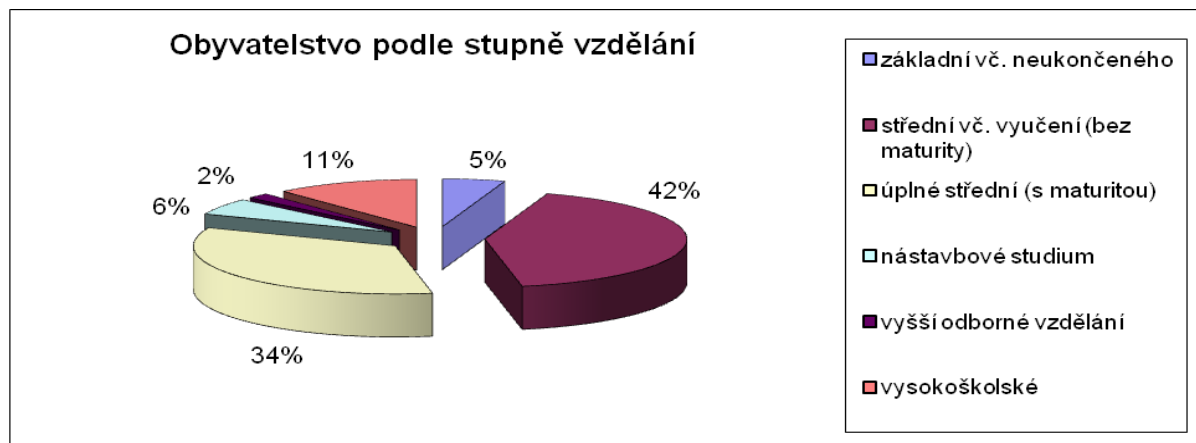

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

4.2.2 Vzdělanostní struktura obyvatel

Ve struktuře obyvatel dle vzdělání (obr. 4.3) má převahu složka osob vyučených bez maturity, ta má 41,7 % podíl na obyvatelstvu obce staršího patnácti let. Druhou největší vzdělanostní kategorií je skupina osob s úplným středním vzděláním (s maturitou) (33,8 % podíl na osobách starších patnácti let). Třetí největší vzdělanostní kategorií je skupina osob s vysokoškolským vzděláním (11,4 % podíl na osobách starších patnácti let).

Obr. 4.3 Obyvatelstvo podle stupně vzdělání (k 1. 3. 2011)

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz) – SLBD 2011

4.2.3 Nezaměstnanost

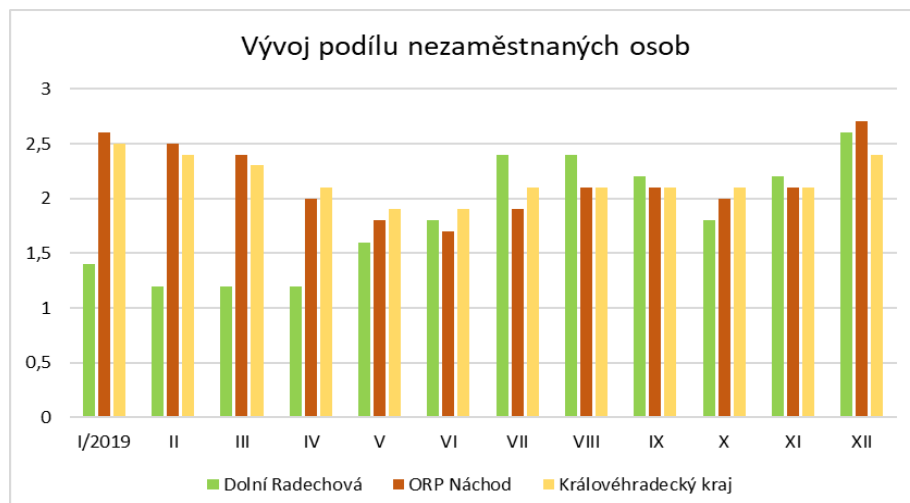
Na konci roku 2019 bylo v obci celkem 13 osob registrovaných na úřadě práce, což odpovídá podílu nezaměstnaných osob 2,6 %. Podíl nezaměstnaných osob v obci je přibližně stejný jako v ORP Náchod a v Královéhradeckém kraji. Vývoj podílu nezaměstnaných osob v roce 2019 je zachycen v následující tabulce.

Tab. 4.3 Vývoj podílu nezaměstnaných osob I/2019 - XII/2019

území	I/2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Dolní Radechovná	1,4	1,2	1,2	1,2	1,6	1,8	2,4	2,4	2,2	1,8	2,2	2,6
ORP Náchod	2,6	2,5	2,4	2,0	1,8	1,7	1,9	2,1	2,1	2,0	2,1	2,7
Královéhradecký kraj	2,5	2,4	2,3	2,1	1,9	1,9	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,4

Zdroj: MPSV

Obr. 4.4 Podíl nezaměstnaných sob v roce 2019

Zdroj: MPSV

5. OBČANSKÁ VYBAVENOST

5.1 Školství

5.1.1 Základní škola

Původně chodila naše mládež do škol v Náchodě a Horní Radechové. U nás se začalo vyučovat asi r. 1844. Vyučování probíhalo v najatých místnostech, ve statcích, chalupách a bylo hodně nepravidelné.

Se stavbou první samostatné školní budovy se začalo roku 1875. V neděli 29. července 1877 byla školní budova slavnostně vysvěcena. Protože již tato budova nespĺňovala podmínky pro vyučování, byla zahájena 28.srpna 1890 stavba nové školní budovy, dokončena byla v polovině září 1891. Dne 20. září 1891 byla nová škola slavnostním způsobem vysvěcena. Nejprve byla škola dvoutřídní, od roku 1902 trojtřídní.

Budova byla postupně opravována, a to v letech 1912, 1935 a 1949. V roce 1963 došlo ve škole k výměně stropu a zřízení vodovodu, v roce 1971 bylo zavedeno ústřední topení.

V roce 1983 byla škola dočasně zrušena, pronajata jako skladiště a budova chátrala. V roce 1990 došlo ke generální opravě. V září tohoto roku byla škola opět otevřena.

V roce 1996 byly ve škole vyměněny dveře a okna a v roce 2004 byla škola plynofikována.

K poslední generální opravě školy došlo v letech 2008-2009, kdy byly vyměněny stropy nad 1.patrem, krov a krytina. Tím se uvolnilo místo pro zřízení nové třídy a školní družiny. V přízemí od září 2009 vznikla mateřská škola.

V současné době je základní škola vedena jako malotřídní pro I. stupeň s pěti ročníky ve třech samostatných třídách s kapacitou 75 žáků. Dvě třídy jsou umístěny v 1.patře, jedna třída v podkroví. Základní škola je spádová pro obec Dolní Radechovou a sousední obce (Horní Radechová, Slavíkov, Zábrodí, Náchod). Pod základní školu patří mateřská škola, družina a kuchyně. Kuchyně vaří obědy i pro mimoškolní strávníky.

5.1.2 Mateřská škola

Mateřská škola vznikla v Dolní Radechové až v roce 2009. MŠ se nachází v přízemí objektu. Ve školním roce 2019-2020 navštěvovalo MŠ 18 dětí, tím byla kapacita plně využita.

5.2 Zdravotnictví a sociální služby

5.2.1 Zdravotnictví

Od roku 2009 je v 1.patře objektu Víceúčelového obecního centra zřízena zubní ordinace.

Z pohledu dostupnosti a šíře služeb, vč. lůžkové péče je významná především existence a činnost Oblastní nemocnice Náchod a.s., která je od obce vzdálená cca 5 km. Tato nemocnice zajišťuje akutní lůžkovou i následnou péči zejména pro pacienty z Náchodska. V základních oborech zajišťuje péči pro spádovou oblast s více než 60 tisíci obyvatel, ve specializovaných oborech pro 115 až 150 tisíc obyvatel.

5.2.2 Sociální služby

V obci se nenachází žádné zařízení sociální péče. Místní občané jsou umísťováni, ve většině případů, do Domova důchodců v Náchodě. Čekací doba na umístění je přibližně 1 rok. Terénní služby jsou pro potřebné občany objednány a částečně hrazeny obcí. Možnost objednání je u Pečovatelské služby Náchod a Oblastní charity Červený Kostelec. V současné době jsou využívány služby především spojené s donáškou obědů u Oblastní charity Červený Kostelec. Ostatní sociální služby je možné využívat ve městě Náchod.

5.3 Obchod a služby

5.3.1 Maloobchod

V Dolní Radechové již od roku 1970 funguje prodejna potravin. Ta byla v roce 2006 kompletně opravena. Prodejna je ve vlastnictví obce, nabízí kompletní sortiment potravin a některé smíšené zboží.

V místě původní prodejny smíšeného zboží vznikla v roce 1994 prodejna elektrospotřebičů EKOCHLAD. Tento objekt je ve vlastnictví manželů Miloslava a Hany Hubkových. Na území obce se nachází také prodejna stavebnin DANTON.

5.3.2 Služby

K dostupným službám v Dolní Radechové lze zařadit:

- poštovní služby – Pošta Dolní Radechová
- ekologická likvidace vozidel, výkup železa a barevných kovů Jan Jirman
- prodej a servis zemědělské techniky Agrotip Široký
- projekční a architektonické práce Ing.arch.Aleš Příbyl
- zámečnictví Pavel Morávek
- servis, revize, prodej – protipožární ochrana staveb – SLUPO, Dušan Pozděna
- truhlářství Ladislav Pošepný
- truhlářství Aleš Ducháč
- truhlářství Svatopluk Vojtěch
- truhlářství Vladimír Nývlt
- pokrývačství Petr Mach
- vodoinstalatérství, topenářství Jaromír Matys
- vodoinstalatérství, topenářství Jan Fetter
- stavební práce Richard Levý
- stavební práce Pavel Seidl
- elektroinstalace Josef Gebrt
- elektroinstalace Petr Ptáček
- sklenářské práce Josef Bín
- sklenářské práce Aleš Morávek
- autoklempířství Miroslav Balcar

5.3.3 Ubytování a stravování

V obci je možné se ubytovat a stravovat v několika zařízeních, jak dokládá následující tabulka.

Tab. 5.3 Ubytování a stravování v obci Dolní Radechová

Název	Popis	Kapacita
Restaurace Benfika	pouze stravování	---
Penzion U Lamků	penzion s možností stravování	8
Ubytovna Společenského a sportovního centra	turistická ubytovna bez možnosti stravování, kuchyňka, tenisové kurty, fotbalové hřiště	13
Penzion Tereza	penzion s možností stravování	20
Penzion Kalvárie	penzion s možností stravování	20

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

5.4 Obecní úřad, hasičská zbrojnice, hřbitov

Obecní úřad Dolní Radechová byl do roku 2009 umístěn v objektu čp.117. Od tohoto roku je přístupný v nových prostorách nad prodejnou potravin v čp.240.

Bohatá historie objektu hasičské zbrojnice se začala psát již v roce 1883, kdy vznikl i sbor dobrovolných hasičů Dolní Radechová. V tomto roce byla postavena tzv hasičská „kůlna“. Ta byla v roce 1911 zbořena a na jejím místě byla postavena nová zbrojnice. Až do roku 1995 byly na této budově prováděny pouze drobné udržovací práce a zbourána věžička na sušení hadic.

Rozsáhlá rekonstrukce začala až v roce 1995, kdy byla postupně zvětšena hlavní vrata, podřezáno zdivo, provedena přístavba, nový krov, krytina a opět věžička na sušení hadic. Tím vznikl prostor pro využití podkroví pro spolkovou místnost a sociální zařízení. Nakonec byla opravena fasáda. Slavnostně byla hasičská zbrojnice otevřena opět po 100 letech v roce 2011.

Hřbitov v Dolní Radechové byl založen v roce 1948, kolaudace proběhla v roce 1951. Ke hřbitovu patří mimo hrobů i márnice. V posledních letech jsou na hřbitově prováděny drobné práce spojené s údržbou (oprava zábradlí, schodů, přístupové komunikace).

6. KULTURA A VOLNÝ ČAS, SPORT, CESTOVNÍ RUCH

6.1 Kultura a volný čas

Kultura tvoří nedílnou složku života v obci. Aktivní úlohu v této oblasti vyvíjí nejen obec, ale i spolky působící v obci.

Od roku 2009, kdy je obecní úřad přestěhován do nástavby na prodejnu potravin, je možné přibližně od konce září do konce května navštívit v zasedací místnosti různé volnočasové aktivity.

Jako první zahajuje svou činnost kroužek „Výtvarné čarování“, kde se děti ve věku 6-10 let pravidelně v úterý odpoledne seznamují se základními výtvarnými a pracovními technikami, tematickou výrobou na svátky a roční období.

Pravidelně ve středu večer se zde schází ženy při cvičení pilates.

Jednou za týden je v tomto objektu otevřena i obecní knihovna.

Pravidelně se ve Sportovním a společenském centru Obce Dolní Radechová v zimních měsících konají 3 plesy, a to myslivecký, hasičský a sportovní.

Hasiči s místním spolkem motorkářů v létě na stejném místě pořádají sraz motorkářů s večerní zábavou.

Obec ve spolupráci s učiteli a rodiči základní školy a mateřské školy pravidelně jednou za rok v únoru pořádají hojně navštěvovaný dětský karneval ve Sportovním a společenském centru.

Obec ve spolupráci se školou těsně před Vánoce pořádá za obecním úřadem „Zpívání u stromečku“.

6.2 Sport

V Dolní Radechové jsou dva areály sloužící organizovanému a neorganizovanému sportu. Ve vlastnictví obce je areál v jižní části obce, kde je umístěno Sportovní a společenské centrum Obce Dolní Radechová, tenisové kurty a fotbalové hřiště. Tento objekt je využitý celoročně jak pro sportovní, tak společenské aktivity. Více je využitý v zimním období, kdy je objekt v dopoledních hodinách vyhrazen pro žáky místní školy k výuce tělocviku. V odpoledních a večerních hodinách je využíván k fotbalu, nohejbalu, volejbalu a florbalu.

Zasedací místnost Sportovního a společenského centra je využívána k hraní stolního tenisu a cvičení. V letním období je objekt využíván příležitostně pro soustředění, např. volejbalistek. V létě si mohou občané v tomto areálu přijít zahrát tenis na dva kurty s antukovým povrchem, nebo kopanou na travnaté fotbalové hřiště.

Ve středu obce se nachází sportovní areál Na Benfice ve vlastnictví SK Benfika Dolní Radechová z.s. Součástí tohoto areálu jsou tři kurty doplněné o restauraci. Tento areál je využíván především členy SK Benfika Dolní Radechová z.s. Scházejí se zde při volejbalu a nohejbalu. V zimním období v případě vhodných klimatických podmínek je možné areál využít k bruslení. Celoročně je možné se po sportování občerstvit v přilehlé restauraci Na Benfice.

6.3 Cestovní ruch

Obec Dolní Radechová se nachází mezi Krkonošemi a Orlickými horami. Je křižovatkou turistických a cykloturistických cest. Zvlněný až kopcovitý terén nabízí vyhlídky do kraje a je vhodný k celoroční turistice i k zimním sportům. Cyklostezka z Náchoda do Dolní Radechové a Babí není dosud zařazena do sítě cyklostezek.

Na území obce se nacházejí kulturní památky jen místního významu. K nim lze zařadit zvoničku se zvonem sv.Valentýna, pomník s plaketami A.Jiráska a B.Němcové, pomník padlým legionářům, kříž u čp.44, kaplička u čp.100, sousoší proti čp.96, pomník sv.Jana a kříž na hřbitově. Určitou historickou hodnotu má i budova Základní a Mateřské školy, která byla postavena již v roce 1891 a zachovala si svůj původní ráz.

7. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

7.1 Zásobování vodou

Obec Dolní Radechová je napojena na skupinový vodovod Teplice nad Metují – Náchod – Bohuslavice, který je převážně napájen pitnou vodou z Polické pánve, z vodojemu ve Vysoké Srbské. Vlastníkem a provozovatelem vodovodu je společnost Vodovody a kanalizace Náchod a.s. Vodovod je v obci přiveden pouze v ulici Zámecká a částečně v ulici Na Kruhovce. Z veřejných budov je na vodovod napojen pouze obecní úřad. Občané, kteří nejsou napojeni na vodovod, využívají vodu z domovních studní. Vlivem suchého počasí v posledních letech dochází v obci ke snižování hladiny podzemní vody. Prozatím je tento problém řešen prohlubováním vrtů ve studních.

7.2 Kanalizace

7.2.1 Splašková kanalizace

V Dolní Radechové je z důvodu vysoké hladiny spodní vody vybudována oddílná kanalizační síť. Odpadní vody jsou gravitačně odváděny na městskou ČOV Náchod přes přečerpávací stanici v jižní části obce. Obec je akcionářem společnosti Vodovody a kanalizace Náchod a.s.

V současné době je na splaškovou kanalizaci napojeno cca 79 % trvale obydlených bytů. Odpadní vody z nemovitostí, které nejsou napojeny na kanalizační síť, jsou ze septiků a jímek vsakovány nebo odváděny do povrchových vod.

7.2.2 Dešťová kanalizace

Dešťové vody jsou v Dolní Radechové odváděny systémem stok, silničních příkopů a propustků do vodoteče Radechovka a jejich přítoků. Kanalizační síť je ve vlastnictví obce. Tato síť je v dobrém technickém stavu a je v případě nutnosti opravována nebo doplňována.

7.3 Zásobování zemním plynem

V současné době je obec Dolní Radechová (s výjimkou několika vzdálenějších usedlostí) plynofikována středotlakou plynovodní sítí, která je napojena na regulační stanici VTL/STL Babí, ležící východně od obce. Středotlaká síť je koncová. Severní částí obce prochází vysokotlaký plynovod Kleny – Pavlišov.

7.4 Zásobování elektrickou energií

Dolní Radechová se nachází v těsné blízkosti rozvodny 110/35 kV Náchod – Babí. Tato stanice je propojena vrchním VVN vedením se stanicemi v Polici nad Metují, v Červeném Kostelci a v Rychnově nad Kněžnou. Na území obce je umístěno 5 trafostanic, z toho 3 stožárové a 2 zděné.

Rozvod nízkého napětí je v Dolní Radechové veden převážně vrchním vedením. V nově zastavovaných lokalitách jsou rozvody NN zemními kabely.

Veřejným osvětlením je v obci pokryta převážná část zástavby. Většinou jsou svítidla osazena na sloupech NN a propojena vrchním vedením. Pouze v nově zastavovaných lokalitách jsou rozvody NN zemními kabely.

Stávající pokrytí území obce transformačním výkonem je v současné době vyhovující.

Distribuci elektrické energie v obci zajišťuje společnost ČEZ.

7.5 Radiotelekomunikace

7.5.1 Telefon

Místní síť elektronických komunikací je téměř v celé obci vedena zemními kabely. Pouze zanedbatelná část sítě je vedena vrchním vedením. SEK je napojena na přístupovou síť a digitální ústřednu v Náchodě. Vzhledem ke stále se zvyšujícímu používání mobilních telefonů není stávající síť v nově zastavovaných lokalitách rozšiřována.

7.5.2 Mobil

Území obce je sice pokryto signály tří mobilních operátorů, ale nerovnoměrně a ne vždy v dostatečné kvalitě. Nejlepší příjem je ze sítě Vodafone, ze sítě Telefónica O2 a T-Mobile je příjem průměrný.

7.5.3 Televize

V Dolní Radechové je možné využít pro příjem televizního vysílání vysílač Trutnov – Černá hora nebo TV převaděč Náchod – Vyhlídka. Po digitalizaci TV vysílání přešla velká většina domácností na TV příjem ze satelitu. V obci není kabelový rozvod televizního signálu.

7.5.4 Internet

Občané obce mají v rámci služeb místní knihovny možnost využít veřejně přístupný internet. Na území obce je provozován bezdrátový internet, poskytovatelem této služby jsou společnosti N-SYS s.r.o. a RUDOLFNET f.o. Dále je možnost se napojit na internet přes pevnou linku.

7.6 Územní plán

Obec Dolní Radechová má zpracován územní plán s nabytím účinnosti 21.6.2013 a změnu č.1 s nabytím účinnosti 15.10.2020. Zpracovatelem je ateliér Aurum, s.r.o., Pardubice.

8. DOPRAVA

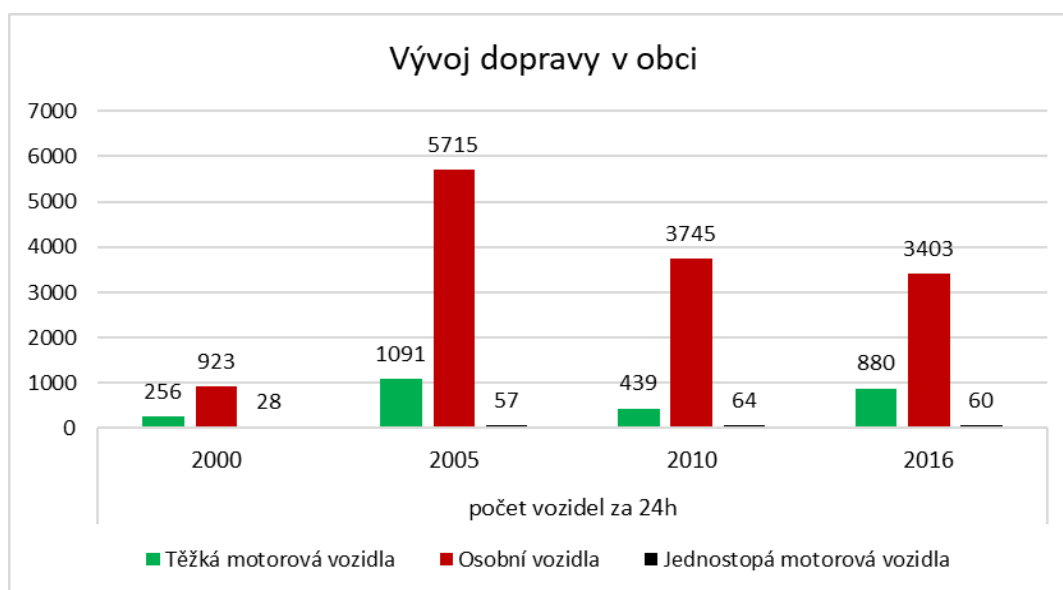
8.1 Silniční doprava

Obcí Dolní Radechová prochází silnice I. třídy č.14 (Liberec - Jablonec n.Nisou - Tanvald - Vrchlabí - Trutnov - Náchod - Vamberk - Ústí nad Orlicí – Česká Třebová – Třebovice). Komunikace I/14 je významnou a tím značně zatíženou komunikací v celém regionu (hraniční přechod Náchod – Běloves 4,5 km). Tato komunikace prochází středem obce ve směru sever – jih a vytváří tak (společně s vodním tokem) značnou bariéru v zástavbě. Silnice I/14 je ve většině zastavěné části obce doplněna o chodníky, ve středu obce po obou stranách. Vývoj dopravy po této silnici v Dolní Radechové je zřetelný z následující tabulky a grafu.

Tab. 8.1 Vývoj dopravy po silnici I/14 v úseku Červený Kostelec – Náchod

Úsek	Rok	Těžká motorová vozidla	Osobní vozidla	Jednostopá motorová vozidla	Součet vozidel za 24 hodin
5-3510	2000	256	923	28	1207
	2005	1091	5715	57	6863
	2010	439	3745	64	4248
	2016	880	3403	60	4343

Zdroj ŘSD ČR – sčítání dopravy

V severní části obce odbočuje ze silnice I/14 krajská silnice č.III/30310 (ze silnice I/14 u Červeného Kostelce – Končiny – Horní Rybníky – Dolní Radechová napojení zpět na silnici I/14).

Z důvodu vysoké intenzity dopravy v sousedním městě Náchod je navržen obchvat I/33 města Náchod. Obchvat je na území obce umístěn v jižní části a v případě realizace se dá předpokládat mimo jiné zvýšená hladina hluku a imisí. V současné době je vydáno územní rozhodnutí, vypracována projektová dokumentace ke stavebnímu povolení a

dochází k postupnému výkupu pozemků pro stavbu. Vzhledem k velkému množství vlastníků pozemků a finanční situaci České republiky se dá těžko očekávat, že bude tato stavba zahájena do pěti let.

Dále základní silniční síť zahušťují místní komunikace, které jsou pouze v nové zástavbě doplněny o chodníky (ulice Na Kruhovce). Povrch místních komunikací je většinou zpevněn. Některé nejsou ve vyhovujícím stavu a budou v následujících letech zpevněny asfaltem. Nové místní komunikace se budují společně s novou zástavbou, případně za účelem zkvalitnění místní dopravní dostupnosti.

8.2 Hromadná doprava osob

V Dolní Radechové jsou u silnice I/14 umístěny v každém směru 3 autobusové zastávky.

Autobusové zastávky:

Dolní Radechová, odbočka Kosná Hora (jižní část obce)

Dolní Radechová, obecní úřad (střed obce)

Dolní Radechová, u lomu (severní část obce)

Obcí prochází 4 průjezdné autobusové linky, a proto není třeba řešit v obci otáčení a parkování autobusů.

V pracovní dny mají občané Dolní Radechové možnost využít ve směru na Náchod 30 autobusových spojů a v opačném směru 32 spojů. Také o víkendu je občanům k dispozici dostatečný počet autobusových spojů, kdy v sobotu i v neděli v obci zastavuje ve směru na Náchod 13 spojů a v opačném směru 12 spojů veřejné autobusové dopravy.

Dolní Radechová není přímo obsluhována železniční dopravou, ani není dotčena ochranným pásmem dráhy. Nejbližší železniční zastávka je v Náchodě, vzdálená z centra obce 3 km.

8.3 Doprava v klidu, pěší a cyklistická doprava

Vzhledem ke stále se zvyšující automobilové dopravě je záměrem obce postupně rozšiřovat veřejně přístupné parkoviště na území obce.

V současné době jsou k dispozici tato parkoviště:

-u hřbitova.....5 parkovacích míst pro osobní a dodávkové automobily

-u Sportovního a společenského centra Obce Dolní Radechová.....16 parkovacích míst

-v ulici Zámecká.....16 parkovacích míst

-podél komunikace v ulici Na Kruhovce.....6 parkovacích míst

-u Víceúčelového obecního centra

- u obecního úřadu.....5 parkovacích míst (v době otevření obecního úřadu a zubní ordinace určeno pro návštěvníky OÚ a pacienty ordinace)

- před prodejnou potravin 9 parkovacích míst (v době otevření prodejny určeno pro nakupující)

-u parku u základní školy.....4 parkovací místa (v době otevření prodejny EKOCHLAD určeno pro zákazníky prodejny)

-u výjezdu ze silnice I/14 do ulice Kalasperk.....1 parkovací stání

-u hasičské zbrojnice.....3 parkovací stání

Mimo těchto parkovacích stání se parkoviště nacházejí u výrobních areálů v jižní části obce (D&D AGENTURA PRÁCE s.r.o., Danton). Tato parkoviště jsou ale určena pouze pro zákazníky. Jinde se parkování odehrává na soukromých pozemcích z důvodu minimálních šířkových poměrů místních komunikací.

Provoz pěších je oddělen od motorové dopravy pouze na části úseku silnice I/14. Podél něho je veden jednostranný nebo oboustranný chodník. Pro pěší propojení Dolní Radechové s Náchodem slouží stezka pro pěší a cyklisty. Na ostatních komunikacích v obci, mimo ulice Na Kruhovce, je provoz pěších veden společně s dopravou motorovou.

Chodci mají možnost přejít přes silnici I/14 na dvou přechodech. První je umístěn v jižní části obce u autobusové zastávky „odbočka Kosná Hora“. Druhý přechod pro chodce se nachází ve středu obce u autobusové zastávky „obecní úřad“ ve směru Náchod – Červený Kostelec.

Západní částí území obce prochází červeně značená turistická trasa Náchod – Kramolna – Červený Kostelec – Havlovice. Vedena je lesním masivem po stávajících lesních cestách.

Jižní částí obce prochází pěší a cyklistická stezka Náchod – Dolní Radechová. Ta je od ulice Zámecké po centrum obce vedena společně s dopravou motorovou po místních komunikacích. Od centra obce po základní a mateřskou školu je opět určena pouze pro pěší a cyklisty.

Západní částí území obce prochází nadregionální cyklotrasa 4095 Náchod – Červený Kostelec – Rtyně v Podkrkonoší. Trasa je vedena po lesních a polních účelových komunikacích.

V souladu s Konceptí cyklodopravy Královéhradeckého kraje je navržena místní cyklotrasa, která z části využije stávající stezku pro pěší a cyklisty, prochází zastavěnou částí obce po I/14 a po silnici III/30310 opouští území obce ve směru na Horní Rybníky.

Dalšími návrhy týkající se cyklodopravy jsou tyto 3 navržené cyklotrasy:

Cyklotrasa z centra obce západním směrem napojující se na stávající cyklotrasu č.4095.

Cyklotrasa z jižní části zastavěného území východním směrem na Babí.

Cyklotrasa vedená od základní a mateřské školy, dále ulicemi U Tůně a U Legionáře po křižovatku silnic I/14 a III/30310.

9. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

9.1 Zemědělství

V katastrálním území obce Dolní Radechová ani v blízkém okolí se nenachází žádné zvláště chráněná území. V obci Dolní Radechová není evidována žádná stará ekologická zátěž.

Obec Dolní Radechová leží v nadmořské výšce kolem 359 m n.m. Okolí zastavěné části tvoří převážně orná půda, louky a lesy. Souvislejší lesní plochy se nacházejí v západní části katastru obce.

Katastrem obce protéká potok Radechovka.

Na území Obce Dolní Radechová jsou přírodní podmínky pro zemědělství podprůměrné vzhledem ke klimatickým podmínkám a reliéfu terénu. Území obce náleží k oblastem s větším podílem zemědělské půdy na celkové výměře.

Území obce je intenzivně zemědělsky využíváno. Ve struktuře ploch v obci má převahu zemědělská půda, ta se podílí na celkové rozloze obce 62,5 %. Jde tak o mírně nadprůměrnou hodnotu, a to jak ve srovnání s krajem Královéhradeckým (58,1 % podíl), tak především v porovnání s průměrem za ČR (53,3 % podíl).

V rámci struktury zemědělské půdy (obr. 9.1) má významnou převahu trvalý travní porost, ten představuje 71,2 % výměry zemědělské půdy. Trvalý travní porost se pak podílí 44,5 % na celkové rozloze obce, jde o výrazně vyšší hodnotu ve srovnání s průměrem za Královéhradecký kraj (15,4 % podíl trvalého travního porostu na celkové rozloze) i ČR (12,9 % podíl trvalého travního porostu na celkové rozloze).

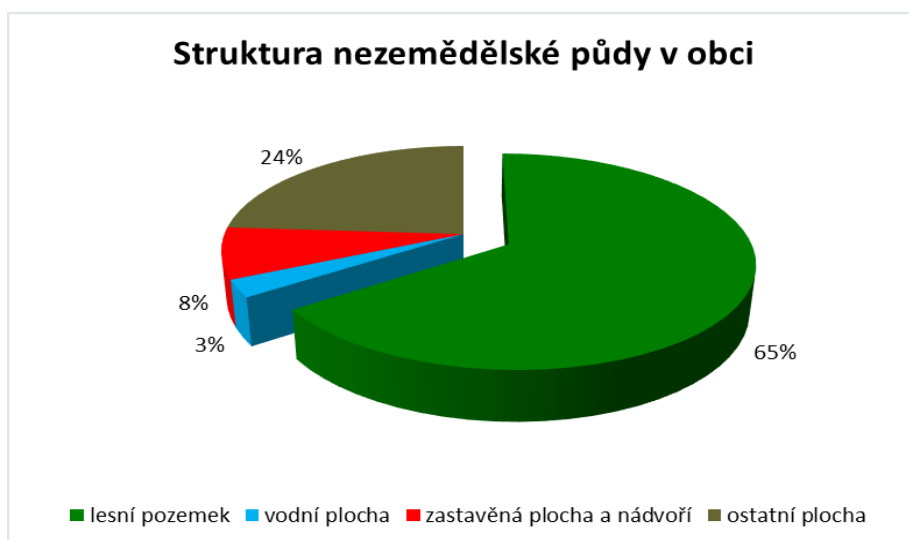
V rámci nezemědělské půdy (obr. 9.2) převažuje lesní půda, ta se podílí na její celkové výměře 65,4 %. Na celkové výměře obce se podílí les 24,6 %, ve srovnání s údajem za Královéhradecký kraj (31,2 %) i ČR (33,9 %) jde o nižší stupeň zalesnění.

Obr. 9.1 Struktura zemědělské půdy v obci (údaje k 31.12.2019)

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Obr. 9.2 Struktura nezemědělské půdy v obci (údaje k 31. 12. 2019)

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz)

Výsledky zemědělské výroby závisí na kvalitě jednotlivých půd a jejich lokalitě. Kvalitě podmínek pro zemědělskou výrobu odpovídá i struktura pozemků.

Na území obce existují tyto areály zemědělské výroby:

- na severním okraji zastavěného území obce čistě výrobní areál s funkcí zemědělské výroby – Zemědělské družstvo Zápač,
- na severním okraji zastavěného území obce čistě výrobní areál s funkcí zemědělské výroby – Farma Chmeliště,
- západně od obce je areál s funkcí smíšené výroby – podnikání v zemědělství (agroturistika). Jedná se o rozvoj stávajícího zemědělského provozu zpracovávajícího produkty zemědělské výroby a lesního hospodářství – Farma Kalvárie.

9.2 Lesní hospodářství

Lesní hospodářství využívá ke své činnosti plochy, které se historickým vývojem ustálily na pozemcích pro ostatní činnosti neatraktivních. Jedná se především o pozemky, které jsou v členitějším terénu nebo ve vyšších nadmořských výškách.

Lesy v katastrálním území Dolní Radechová jsou spravovány státním podnikem Lesy ČR – Lesní správou Rychnov nad Kněžnou.

Hospodářská činnost v lesních porostech je řízena schválenými lesními hospodářskými plány (LHP), které jsou zpracovávány na 10 let.

Výsledkem těchto plánů by mělo být zvýšení ekologické stability lesních porostů, podpořené praktickými zásahy.

Všechny lesy na území Dolní Radechové jsou zařazeny do kategorie lesů hospodářských, jejichž hlavní funkcí je tvorba dřevní hmoty. Na významu stále více nabývají funkce doprovodné, jako například vodohospodářské, protierozní, klimatické, půdoochranné nebo rekreační (turistika, myslivost apod.).

Z celkové výměry katastrálního území Dolní Radechová 420,38 ha je výměra lesní půdy 103,23 ha, což představuje lesnatost 24,56 %. Z hlediska zastoupení dřevin je na katastrálním území Dolní Radechová nejrozšířenější dřevinou smrk 74 %, borovice 8 %, modřín 5 %, dub 5 %, bříza 5 %, buk 3 %.

10. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

10.1 Geologické poměry

Podle geomorfologického členění náleží Dolní Radechová do Krkonošsko-jesenické subprovincie, zastoupené k nižším jednotkám Orlickou tabulí, celkem Podorlická pahorkatina.

Podorlická pahorkatina zaujímá poměrně rozsáhlé území protažené od severozápadu (mezi Hronovem a Červeným Kostelcem) k jihovýchodu v délce 110 km a šířce 10-15 km.

Do katastrálního území Dolní Radechová nezasahují plochy dotčené těžbou nerostů, nejsou zde chráněná ložisková území nerostných surovin ani prognózní ložiska.

Vyskytují se zde potenciální i aktivní sesuvná území, převážně po obvodu zastavěného území.

Na většině území Dolní Radechové se nacházejí půdy IV. a V. třídy ochrany, výjimečně III. třídy ochrany. Zemědělská půda ve II. třídě ochrany se nachází kolem toku Radechovka a v I. třídě ochrany se nachází v jednotlivých plochách převážně západně od osy zástavby a zasahuje do zastavěného území.

10.2 Ovzduší

Z hlediska klimatu lze zařadit Dolní Radechovou k mírně teplým oblastem s následující charakteristikou:

počet letních dní	30 – 40
počet mrazových dní	110 – 130
počet ledových dní	34 – 45
průměrná teplota v lednu	-2 – -3 °C
průměrná teplota v dubnu	6 – 7 °C
průměrná teplota v červenci	16 – 17 °C
průměrná teplota v říjnu	7 – 8 °C

průměrný počet dní se srážkami nad 1 mm	110 – 120
úhrn srážek ve vegetačním období (mm)	400 – 450
úhrn srážek v zimním období (mm)	250 – 300
počet dní jasných	40 – 50
počet dní zamračených	120 – 150
počet dní se sněhovou pokrývkou	60 – 80

Procentuální rozdělení větrného proudění podle jednotlivých světových stran

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ
19,3	10,0	3,6	2,7	23,6	23,4	9,6	7,8

Klimatické a mikroklimatické podmínky v území závisí především na morfologické situaci území. Sklon a charakter aktivního povrchu ovlivňují průběh proudění vzduchu v přízemní vrstvě ovzduší do výšky 20 m nad zemí. Na základě výše uvedených údajů lze odhadnout pravděpodobnou ventilaci vzduchu v území. Větry od jihu až západu se vyskytují v 57 % roční doby, proudění od severu ve 37 %. Asi 70 dnů za rok připadá na bezvětří nebo velmi slabou rychlost větru.

Na území obce Dolní Radechová se nenachází žádný významný zdroj znečištění ovzduší. Rozhodujícím zdrojem znečištění ovzduší v Dolní Radechové jsou lokální topidla v jednotlivých obytných objektech používajících pevná paliva. Dalším zdrojem znečištění ovzduší je automobilová doprava především po silnici I/14. Zatížení imisemi z dopravy se v jižní části obce zvýší realizací obchvatu Náchoda.

10.3 Hydrogeologické poměry a vodní hospodářství

Hydrogeologicky spadá Dolní Radechová do hydrogeologických rajonů 515 – Podkrkonošská pánev, dále pod povodí vodního toku Radechovka, číslo dílčího povodí 1-01-03-040, který je pravostranným přítokem řeky Metuje.

Vodní tok Radechovka pramení v Horní Radechové, protéká především zastavěným územím obce ze severu na jih. Břehy jsou obvykle porostlé nízkou a střední vegetací. Zpevnění břehu správcem vodního toku bylo provedeno od hranice katastrálního území na jihu po most v ulici Zámecká a od hasičské zbrojnice proti proudu v délce cca 100 m. Ostatní opěrné zídky byly provedeny vlastníky pozemků sousedících s vodním tokem. Přes Radechovku je vedeno kromě veřejných přemostění množství menších lávek zajišťujících přístupy na přilehlé pozemky. Správcem Radechovky je Povodí Labe s.p.

Vodní tok Radechovka je znečištěn díky průsakům z domovních žump a septiků. Tento stav se výrazně zlepšil po realizaci splaškové kanalizace. Dalšími pravděpodobnými zdroji znečištění jsou areál Zemědělského družstva Zápač, AG Horní Rybníky a průsaky splachů z komunikace I/14 v kontaktu s potokem, a to jak solných roztoků, tak ropných látek i splaveninami prašných částic.

Stojaté vodní plochy jsou zde zastoupeny vodní nádrží u areálu stavebnin v jižní části obce a kaskádou menších rybníčků na pravostranném přítoku Radechovky v západní části obce. Rybník v Hlubočkách je již delší dobu vypuštěný, v současné době je v jeho místě vlhká louka s mnoha nálety.

10.4 Odpadové hospodářství

Odstraňování tuhého komunálního odpadu je zajištěno prostřednictvím sběru do popelnic a kontejnerů s odvozem specializovanou firmou na řízenou skládku. Recyklovatelné složky TKO jsou tříděny na plasty, sklo barevné a bílé, papír, textil, olej, kovy a drobný elektroodpad. Kontejnery na separované složky TKO jsou umístěny v dobře dopravně přístupných lokalitách. Nebezpečný a velkoobjemový odpad je shromažďován a odvážen jednorázově. V jižní části obce se nachází separační dvůr, kam je možné ukládat velkoobjemový odpad, kompostovatelný odpad, železo, barevné kovy a stavební suť.

Na území obce, na jižní části katastru, se nachází část odkaliště popílků z RWE Energo, s.r.o. Větší část odkaliště leží na katastru města Náchod.

V níže uvedené tabulce je zachycen vývoj vyprodukovaného odpadu v obci za období 2002 – 2019. Graf názorně ukazuje, že ve sledovaném období došlo k mírnému poklesu vyprodukovaného komunálního odpadu a výraznému navýšení vyprodukovaného tříděného odpadu (plasty, sklo). Z toho vyplývá, že občané Dolní Radechové čím dál více třídí odpad.

Tab. 10.4 Vývoj vyprodukovaného odpadu v obci v tunách

Druh odpadu	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
plasty	3,55	4,03	4,24	4,17	4,78	5,96	8,57	10,91	10,75
sklo	3,17	4,67	5,48	5,09	4,70	4,83	5,07	6,49	5,61
komunální	170,13	160,41	158,18	110,00	120,00	111,19	119,18	138,79	125,69
CELKEM	176,85	169,11	167,89	119,25	129,48	121,98	132,82	156,19	142,05

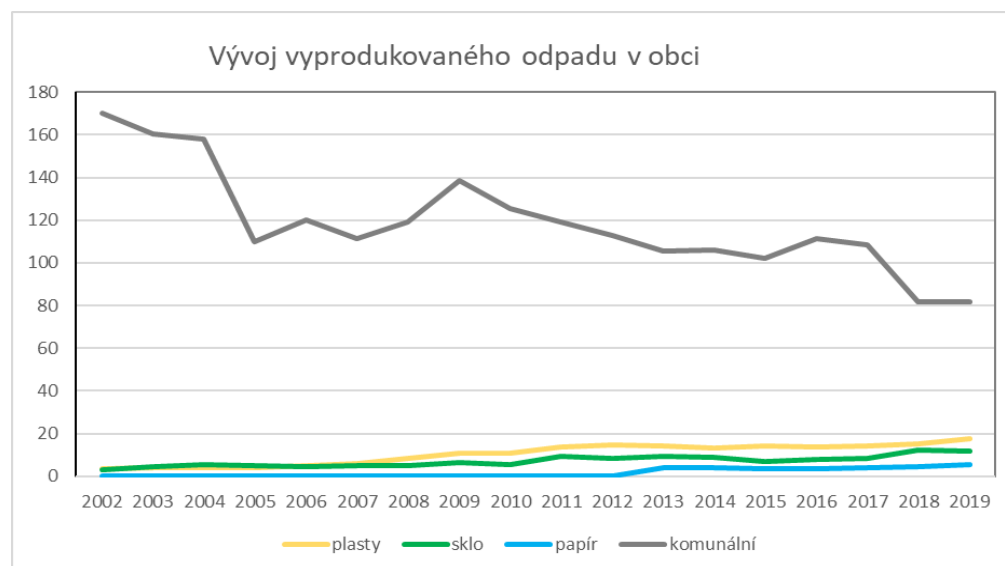
Druh odpadu	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
plasty	13,55	14,81	14,39	13,11	14,07	13,51	14,38	15,43	17,44
sklo	9,55	8,38	9,34	8,93	6,85	8,09	8,57	12,44	11,86
papír	---	---	3,99	3,85	3,58	3,35	4,08	4,72	5,71
komunální	119,33	112,97	105,75	106,26	102,12	111,51	108,39	81,62	81,88
CELKEM	142,43	136,16	133,47	132,15	126,62	136,46	135,42	114,21	116,89

Zdroj: Evidence obce Dolní Radechová

Poznámka

Sklo v roce 2005 a komunální odpad v roce 2011 byl spočítán průměrem z roku předešlého a následujícího z důvodu nesprávných údajů.

Obr. 10.4 Vývoj vyprodukovaného odpadu v obci

10.5 Ochrana přírody

Katastrální území Dolní Radechová patří do oblasti se značně členitým terénem a s velkým výškovým rozpětím. V tomto území se nalézá celá řada biocenter a biokoridorů.

Územní systém ekologické stability

Západním okrajem území, převážně po plochách souvislého lesního masivu, prochází severojižním směrem regionální biokoridor RBK 768/1. Při severní hranici řešeného území prochází RBK 767 (ve směru západ – východ). V jižní části katastru na RBK 768/1 navazuje regionální biocentrum RBC H/078 (Kobylice) a lokální biocentrum LBC 3 (Kořenice). Toto LBC je východním směrem navázáno na další větev lokálního systému ekologické stability, která prochází územím východně od obce, biokoridorem LBK 21 (K Radechovce). Tyto dvě větve se spojují jižně od řešeného území. LBK 21 byl trasován s ohledem na záměr vybudování obchvatu Náchoda a využívá průchodů pod komunikací v místech předpokládaných mostních objektů. Od severovýchodního cípu katastru z LBC 1 (Soutok) vede jižním směrem lokální biokoridor LBK 24 (Rybničná) k lokálnímu biocentru LBC 4 (Obecní) východně od centra obce. Východním směrem z LBC 4 vychází LBK 23 (Čihadlo), který směřuje do katastrálního území Pavlíšov.

Biokoridory a biocentra musí splňovat tyto podmínky:

Minimální šířky biokoridorů lokálního významu:

- lesní společenstva: 15 m,
- luční společenstva a společenstva mokřadů: 20 m

Minimální šířky biokoridorů regionálního významu:

- lesní společenstva: 40 m,
- společenstva mokřadů: 40 m,
- luční společenstva: 50 m,

Minimální velikost biocenter lokálního významu:

- lesní společenstva: 3 ha
- mokřady: 1 ha,
- luční společenstva: 3 ha

V zastavěné části obce se nacházejí 4 parky. Park u základní a mateřské školy a park za zastávkou autobusu u obecního úřadu jsou již kompletně dokončeny. Jejich obnova proběhla v letech 2011-2012. Parky u parkoviště obecního úřadu a park u nové zástavby na své dokončení teprve čekají. V současné době jsou pouze zatravněny.

A.2 Východiska pro návrhovou část

1. HLAVNÍ ZÁVĚRY Z ANALÝZ

Dle vývoje počtu obyvatel je do roku 2026 zřejmý stále stejný trend počtu cca 10 dětí nastupujících do ZŠ (včetně žáků okolních obcí) – je tudíž potřeba udržet MŠ a ZŠ na stávající úrovni. Z důvodu udržení mladých lidí v obci je nutné připravit stavební pozemky pro výstavbu v lokalitě Za Orelnou.

V oblasti dopravy je nutné dokončit opravu povrchů komunikací v asfaltu, realizovat chodníky v horní části obce a prodloužit cyklostezky, cyklotrasy, rozšířit parkovací stání a opravit obecní mosty přes vodní tok Radechovka.

V oblasti infrastruktury by bylo vhodné, kromě již výše uvedeného zasíťování pozemků pro novou výstavbu v lokalitě Za Orelnou, prodloužit poslední koncovou větev hlavní stoky splaškové kanalizace pod Červeňákem a provést rekonstrukci části veřejného osvětlení. Prozatím není nutné v obci realizovat prodloužení vodovodu.

V oblasti životního prostředí by bylo dobré obnovit rybník Hlubočky i když je v soukromém vlastnictví. Z důvodu ochrany před povodněmi by mělo dojít k realizaci poldru (suché hráze) na Podháji, případně v Hlubočkách. Pro zajištění kvalitního životního prostředí je také důležité se věnovat efektivnímu systému sběru odpadů včetně recyklace a také dořešit problematiku bioodpadů.

V oblasti sportovně-kulturní by bylo vhodné realizovat stavbu multifunkčního hřiště a doplnit herní sestavy pro děti u sportovního a společenského centra a základní a mateřské školy. Dále je důležité zvýšit zájem lidí o obec a společenské akce včetně pořádání většího počtu kulturních akcí.

2. SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY OBCE

1. Kvalita života

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná poloha obce vzhledem k blízkosti města Náchod ▪ stabilizovaný počet obyvatel ▪ vyhovující občanská vybavenost v obci ▪ dlouhodobě nižší míra nezaměstnanosti ▪ dobrá dopravní obslužnost obce (na silnici I/14, cyklostezka Dolní Radechová – Náchod) ▪ zajímavý turistický potenciál regionu (kulturní památky, přírodní zajímavosti) ▪ příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, turistiky, cykloturistiky ▪ rostoucí přitažlivost místního školství, využívání moderních forem výuky v mateřské i základní škole ▪ geografické předpoklady 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ špatné věkové poměry populace obce ▪ možnost napojení na vodovod pouze v menší části obce ▪ chybějící infrastruktura v okrajových částech obce ▪ nevyhovující stav místních komunikací v okrajových částech obce ▪ absence značených turistických tras, cyklostezek a cyklotras ▪ nedostatečný počet vybudovaných cyklostezek ▪ omezené možnosti sportovních a volnočasových aktivit v obci ▪ omezená vybavenost pro sport, regeneraci a aktivní trávení volného času ▪ malá spoluúčast občanů na rozhodování o veřejných záležitostech ▪ nedostatečná propagace a prezentace atraktivit regionu ▪ nekvalitní internetové připojení
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoření živého centra obce a její další rozvoj při uchování charakteru vesnice ▪ zajištění kvalitní občanské vybavenosti zejména v oblasti služeb, školství a zdravotnictví ▪ zajištění dostatečné kapacity místního školství a další růst jeho kvality a atraktivity, vytvoření podmínek pro skutečný komunitní život v obci ▪ utváření pevných vazeb jejich obyvatel k obci samotné ▪ rozvoj kulturních a sportovních aktivit umožňující aktivní volnočasové využití obyvatel obce, především dětí a mládeže ▪ zkvalitnění technického stavu sportovišť ▪ podpora vzniku nových chybějících zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ živelný rozvoj obce a tím ztráta charakteru vesnického sídla ▪ postupující ztráta zájmu občanů o věci veřejné ▪ okrajová poloha v rámci kraje i ČR zesílená nedostatečnou dopravní dostupností (absence dálnice) ▪ postupně se zhoršující věkové poměry populace obce

2. Ekonomika a podnikání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná poloha obce, blízkost města Náchod ▪ stabilizovaný počet obyvatel ▪ dlouhodobě nižší míra nezaměstnanosti ▪ dobrá dopravní obslužnost obce ▪ příprava stavebních pozemků v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chybějící významnější zaměstnavatel ▪ vyšší podíl osob vyjíždějících do zaměstnání ▪ nízká nabídka pracovních příležitostí v místě bydliště ▪ nekoordinovanost vztahů správy obce a podnikatelů ▪ malá podpora drobného podnikání ▪ nedostatečná nabídka služeb v obci ▪ nedostatečná nabídka kvalitních komerčních ploch ▪ nekvalitní internetové připojení
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoření přitažlivého podnikatelského prostředí pro vybrané aktivity ▪ zvýšení informovanosti místních podnikatelů o dění v obci, grantových příležitostech, legislativních otázkách apod. ▪ podpora individuální výstavby – příprava a zasíťování pozemků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upřednostnění krátkodobých ekonomických efektů ▪ vytvoření nabídky služeb v jiných obcích ▪ stárnutí populace – zhoršování věkových poměrů

3. Technická infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná poloha obce, blízkost města Náchod ▪ vyhovující občanská vybavenost v obci ▪ dobrá dopravní obslužnost obce ▪ vybudování kanalizace a plynovodu na většině území obce ▪ vyřešené majetkoprávní vztahy k vodohospodářskému majetku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ možnost napojení na vodovod pouze v menší části obce ▪ chybějící infrastruktura v okrajových částech obce ▪ nevyhovující stav místních komunikací v okrajových částech obce ▪ nedostatek parkovacích míst v obci ▪ nekvalitní internetové připojení
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ další rozšíření moderních způsobů vytápění ▪ dobudování splaškové kanalizace a vodovodu ▪ rekonstrukce místních komunikací 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislost na vnějších faktorech neovlivnitelných obcí ▪ nutnost omezení dalšího rozvoje bydlení v případě nezajištění potřebné kapacity

4. Doprava

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná poloha obce ▪ blízkost města Náchod ▪ dobrá dopravní obslužnost obce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nevyhovující stav části místních pozemních komunikací ▪ absence značených turistických tras, cyklostezek a cyklotras ▪ nedostatek parkovacích míst v obci ▪ jen část chodníků v obci splňuje požadavky pro bezbariérovost provozu
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ propojení obcí v mikroregionu po cyklostezkách a cyklotrasách a s tím spojený nárůst návštěvnosti obce a mikroregionu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ absence dálnice ▪ stavba obchvatu Náchoda – zhoršení životního prostředí v jižní části obce ▪ nárůst automobilového provozu na poddimenzované silniční síti především na silnici I/14 ▪ zvýšení provozu po místních komunikacích v souvislosti s pokračující výstavbou

5. Životní prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozsáhlý potenciál okolní krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ automobilová doprava centrem obce a s tím související hlukové a prachové zatížení včetně snížené bezpečnosti pohybu chodců a cyklistů ▪ chybějící infrastruktura v okrajových částech obce ▪ absence značených turistických tras, cyklostezek a cyklotras ▪ nefunkční systém zeleně
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ snížení rizik spojených s automobilovým provozem ▪ revitalizace obecní zeleně a výsadba zeleně v nové zástavbě ▪ regenerace stávajících vodních ploch ▪ ekologicky šetrné odpadové hospodářství a zlepšení celkového vzhledu obce a životního prostředí ▪ ochrana tradičních funkcí krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nárůst automobilového provozu na silnici I/14 i místních komunikacích při neřešení současných problémů ▪ stavba obchvatu Náchoda – zhoršení životního prostředí v jižní části obce

6. Řízení a správa

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktivní samospráva ▪ aktivní svazek obcí Úpa ▪ dobrá spolupráce s okolními obcemi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ způsob financování obcí
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybudování spolehlivé, kvalitní a efektivní veřejné správy, ▪ zlepšení koordinace rozvojových záměrů s okolními obcemi, městem Náchod a Královéhradeckým krajem ▪ obec je členem svazku obcí Úpa ▪ území obce je součástí území působnosti MAS Mezi Úpou a Metují ▪ blízkost Polska – možnost spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> ▪ neúspěšnost snah o reformu veřejné správy ▪ nízká úroveň spolupráce obce s občanskou veřejností a podnikateli a z toho vyplývající jejich pasivita a neúčast na správě a řízení obce ▪ nedostatek finančních zdrojů na investiční plány obce

3. LIMITY BUDOUCÍHO ROZVOJE OBCE

Velmi důležité východisko pro navrhované budoucí rozvojové aktivity v obci představují různé limity jejího rozvoje, jejichž příčina může být velmi různorodá – od územně plánovacích dokumentů obce či vyššího územního celku (např. kraje), přes konkrétní situaci v dílčích lokalitách po geografickou polohu samotné obce.

V obci Dolní Radechová se vyskytuje několik limitů budoucího rozvoje, které ale mají různou významnost.

Mezi jeden z nejdůležitějších patří samotná **podhorská poloha obce** umístěné v úzkém údolí s poměrně velkým převýšením podél vodoteče Radechovka. Z tohoto důvodu je značně omezeno území vhodné pro další zástavbu rodinnými domy.

Další limit rozvoje představuje **komunikace první třídy č. 14**, již vlastní stát, a která rozděluje obec na dvě poloviny a je také příčinou zvýšeného nebezpečí, hlukové a emisní zátěže pro místní občany.

Dalším významným limitem je **zátopové území vodoteče Radechovka**, které významně omezuje možnosti budoucí zástavby podél tohoto toku.

Méně významným limitem je navržený **koridor obchvatu Náchoda** s napojením na silnici první třídy č. 14, který v jižní části obce omezuje možnosti budoucí zástavby i nakládání s pozemky.

Každé území má své limity rozvoje různého rozsahu. Konkrétní přehled všech těchto limitů obce Dolní Radechová je uveden v územním plánu obce. K těmto limitům je potřebné přihlížet při formulování návrhové části PRO zejména u plánování již konkrétních rozvojových aktivit, a proto patří mezi významná východiska budoucího rozvoje obce.

Je také důležité, aby budoucí PRO respektoval hlavní směry strategických dokumentů vyšších územních celků – oblasti, kraje a státu např. Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021-2027 a Strategii regionálního rozvoje České republiky 2021–2027 a územně plánovacích dokumentů, např. Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje včetně všech aktualizací.

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti obce, o tom, jak se bude obec měnit a zlepšovat. Vize je tzv. „směrovkou“ rozvoje a zároveň představuje cílový stav obce.

Strategická vize obce je definována zejména na základě výsledků a závěrů předchozích bodů analytické části (části A.1 + A.2). Naplnění vize bude dosaženo realizací tohoto Programu rozvoje obce a následně na něj navazujících dokumentů stejného charakteru, neboť časový horizont vize obce Dolní Radechová je definován do roku 2026.

STRATEGICKÁ VIZE OBCE DOLNÍ RADECHOVÁ:

Obec Dolní Radechová je **PŘÍJEMNÝM MÍSTEM PRO ŽIVOT**, s bydlením v blízkosti přírody a v příznivém životním prostředí, v sousedství města, nabízející dostatek služeb pro obyvatele obce Dolní Radechová, relativně nízkou nezaměstnaností, s příznivým demografickým vývojem, dostupnou základní občanskou vybaveností (základní škola, mateřská škola, prodejna potravin, pošta, pohostinství, zubní lékař).

Obec nabízí dostatečné společenské, sportovní a kulturní vyžití pro všechny věkové kategorie obyvatel a je atraktivní turistickou a rekreační oblastí.

Obec průběžně zajišťuje obnovu infrastruktury, uchování památek a okolní přírody pro další generace.

B.2 Programové cíle

Programové cíle stanovují, čeho chce obec Dolní Radechová dosáhnout realizací svého programu rozvoje. Časově se váží k platnosti dokumentu, tj. pro obec Dolní Radechová jsou formulovány na období 6 let (2021–2026). Programové cíle jsou stanoveny na základě definovaných problémů i potřeb občanů obce a mají vyjadřovat žádoucí stav obce, kterého by mělo být dosaženo do konce platnosti tohoto dokumentu.

UDRŽET PŘÍJEMNÉ MÍSTO PRO ŽIVOT OBYVATEL V PŘÍZNIVÉM ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ A ZACHOVATÉ KRAJINĚ

PODPOŘIT ROZVOJ BYDLENÍ V OBCI

ROZVINOUT ŠKOLSTVÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY OBYVATEL

ZKVALITNIT INFRASTRUKTURU OBCE

PODPOŘIT SPOLKY A ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

ROZVÍJET SPOLEČENSKÝ A KULTURNÍ ŽIVOT V OBCI

B.3 Opatření

Opatření obce jsou definována jako zásadní úkoly k naplnění stanovených programových cílů a formulují přístup k řešení jednotlivých témat. Odvíjí se od programových cílů a mají střednědobý charakter, předpoklad jejich realizace je v celém návrhovém období tohoto dokumentu nebo ve stanoveném kratším časovém úseku. Jednotlivá opatření jsou pak naplňována prostřednictvím realizace konkrétních rozvojových aktivit.

A. OBČANSKÁ VYBAVENOST

B. DOPRAVA

C. INFRASTRUKTURA

D. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

E. KULTURA, SPORT, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

F. SLUŽBY, SPOLKY

G. CESTOVNÍ RUCH

NÁVRH OPATŘENÍ

A. OBČANSKÁ VYBAVENOST

- A.1 Rekonstrukce Sportovního a společenského centra Dolní Radechová IV.etapa (dokončení rekonstrukce sociálního zařízení v přízemí, sprchy a šatny)
- A.2 Oprava obřadní síně na hřbitově
- A.3 Rekonstrukce hřbitova (oplocení)
- A.4 Přístavba, nástavba a stavební úpravy základní a mateřské školy
- A.5 Přístavba, nástavba a stavební úpravy hasičské zbrojnice

B. DOPRAVA

- B.1 Oprava komunikace za hasičskou zbrojnicí
- B.2 Oprava komunikace Habršperk
- B.3 Oprava komunikace Kalasperk
- B.4 Dokončení parkovišť podél ulice Na Kruhovce
- B.5 Dokončení parkoviště u hasičské zbrojnice
- B.6 Chodník v části ulice Kostelecká
- B.7 Prodloužení cyklostezky Dolní Radechová - Bílá cesta
- B.8 Most do ulice Do Celbova dolu
- B.9 Oprava mostu do ulice Krátká
- B.10 Oprava komunikace ulice Na Kopci
- B.11 Oprava komunikace Do Celbova dolu
- B.12 Úprava zatáčky na cyklostezce
- B.13 Chodník + cyklostezka od ulice U Tůně po Červeňák
- B.14 Propojení ulice Náchodská a Kalasperk (pěšina podél Skalických)

C. INFRASTRUKTURA

- C.1 Zasiťování pozemků pro novou výstavbu v lokalitě Za Orelnou
- C.2 Vodovod ke Sportovnímu a společenskému centru
- C.3 Prodloužení splaškové kanalizace pod Červeňákem
- C.4 Rekonstrukce dešťové kanalizace ulice Tichá
- C.5 Prodloužení vodovodu v části obce

D. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- D.1 Poldr na Podháji
- D.2 Dokončení parku u obecního úřadu
- D.3 Dokončení parku v ulici Na Kruhovce

E. KULTURA, SPORT, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

- E.1 Multifunkční hřiště
- E.2 Rekonstrukce tenisových kurtů (výměna antuky)
- E.3 Rozšíření dětského hřiště u Sportovního a společenského centra
- E.4 Rozšíření dětského hřiště u základní a mateřské školy

B.4 Rozvojové aktivity

Rozvojová aktivita představuje již konkrétní projekt, nebo činnost (soubor činností) vedoucí k naplnění příslušných definovaných opatření obce.

ROK 2021

AKCE	NÁKLADY	FINANCOVÁNÍ	POZNÁMKA
A. Občanská vybavenost			
A.5 Přístavba, nástavba a stavební úpravy hasičské zbrojnice	1 000 000 Kč	obec	
B. Doprava			
B.9 Oprava mostu do ulice Krátká	800 000 Kč	obec	
E. Kultura, sport, volnočasové aktivity			
E.1 Multifunkční hřiště I.etapa	5 300 000 Kč	obec + dotace	realizace I.etapy za podmínky získání dotace
E.2 Rekonstrukce tenisových kurtů (výměna antuky)	100 000 Kč	obec	
Celkem	7 200 000 Kč		

ROK 2022

A. Občanská vybavenost			
A.4 Přístavba, nástavba a stavební úpravy základní a mateřské školy	2 200 000 Kč	obec + dotace	realizace akce v případě získání dotace
B. Doprava			
B.6 Chodník v části ulice Kostelecká I.etapa	1 500 000 Kč	obec + dotace	chodník od hasičské zbrojnice po autobusovou zastávku U lomu
Celkem	3 700 000 Kč		

ROK 2023

A. Občanská vybavenost			
A.2 Oprava obřadní síně na hřbitově	1 400 000 Kč	obec	
A.3 Rekonstrukce hřbitova (oplocení)	300 000 Kč	obec	
E. Kultura, sport, volnočasové aktivity			
E.1 Multifunkční hřiště II.etapa	5 200 000 Kč	obec + dotace	realizace II.etapy za podmínky získání dotace
Celkem	6 900 000 Kč		

ROK 2024

AKCE	NÁKLADY	FINANCOVÁNÍ	POZNÁMKA
A. Občanská vybavenost			
A.1 Rekonstrukce Sportovního a společenského centra IV.etapa (rekonstrukce sociálního zařízení v přízemí + šatny)	800 000 Kč	obec	
B. Doprava			
B.1 Oprava komunikace za hasičskou zbrojnicí	400 000 Kč	obec	
B.3 Oprava komunikace Kalasperk	1 100 000 Kč	obec + dotace	
B.11 Oprava komunikace Do Celbova dolu	500 000 Kč	obec	
E. Kultura, sport, volnočasové aktivity			
E.4 Rozšíření dětského hřiště u základní a mateřské školy	300 000 Kč	obec + dotace	
Celkem	3 100 000 Kč		

ROK 2025

B. Doprava			
B.4 Dokončení parkovišť podél ulice Na Kruhovce	400 000 Kč	obec	
B.5 Dokončení parkoviště u hasičské zbrojnice	100 000 Kč	obec	
B.8 Most do ulice Do Celbova dolu	1 400 000 Kč	obec	
C. Infrastruktura			
C.4 Prodloužení dešťové kanalizace ulice Tichá	400 000 Kč	obec	
E. Kultura, sport, volnočasové aktivity			
E.3 Rozšíření dětského hřiště u Sportovního a společenského centra	300 000 Kč	obec	
Celkem	2 600 000 Kč		

ROK 2026

B. Doprava			
B.2 Oprava komunikace Habršperk	1 700 000 Kč	obec	
B.10 Oprava komunikace ulice Na Kopci	1 000 000 Kč	obec + dotace	
B.14 Propojení ulice Náchodská a Kalasperk (pěšina podél Skalických)	150 000 Kč	obec	
D. Životní prostředí			
D.2 Dokončení parku u obecního úřadu	100 000 Kč	obec	
D.3 Dokončení parku v ulici Na Kruhovce	150 000 Kč	obec	
Celkem	3 100 000 Kč		

POZNÁMKA:

Časový plán aktivit vychází ze současných finančních možností obce, když na investice je určeno každý rok 2.500.000,- Kč s přihlédnutím k finanční rezervě. Časový plán aktivit se může měnit v závislosti na získání dotací, případně vzhledem k upřesnění nákladů (výběrové řízení, změna DPH) a vzhledem ke změně příjmů obce.

Aktivita C.1 Zasiťování pozemků pro novou výstavbu v lokalitě Za Orelnou bude investována z prodeje pozemků a z dotace.

A. SLUŽBY, SPOLKY

Podpora služeb pro seniory (pečovatelská služba), podpora pořádání sportovních a společenských akcí

B. CESTOVNÍ RUCH

Mobiliář (lavičky, koše, vývěsky), propagace (letáky, brožury, mapy), značení cyklostezek a cyklotras

Tyto aktivity jsou v max. výši 30.000,- Kč za aktivitu a budou zařazovány každý rok do rozpočtu obce.

B.5 Podpora realizace programu

Program rozvoje obce (PRO) se po schválení zastupitelstvem obce stane **závazným dokumentem pro další rozvoj obce.**

PRO by se měl stát podkladem pro sestavování rozpočtu i pro rozhodování o jednotlivých investičních akcích obce. Bude rovněž podkladem pro rozhodování, o jaké dotační prostředky by měla obec žádat.

Garantem naplňování PRO je zastupitelstvo obce v čele se starostou, rovněž tak zastupitelstvo odpovídá za všechny činnosti spojené s realizací a aktualizací PRO.

PRO bude pravidelně aktualizován Aktualizaci bude provádět starosta a bude **prováděna přímo úpravou jednotlivých opatření**, (případným doplněním nových) i celého PRO s vyznačením data aktualizace.

Realizace PRO v jednotlivých letech bude **sledována vždy při přípravě a schvalování rozpočtu obce** na následující rok.